

Μέσ. μεταβάλλομαι εἰς δράκοντα, ἀποθηριοῦμαι: Ὄποιος φάγη καρδὶα δράκου ἀποδρακώνεται.

ἀποδρανίζω Πόντ. (Κερασ. Κρώμν. Ὁφ. Τραπ. κ. ἄ.) ἀποδρανίζω Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. *δρανίζω ἥ κατ' εὐθεῖαν ἐκ τοῦ οὐσ. δρανίν.

1) Καθαρίζω τὸ δρανίν τῆς οἰκίας, ἵτοι τὰς δοκοὺς τῆς στέγης καὶ τοὺς φεγγίτας Πόντ. (Ὁφ. Τραπ. κ. ἄ.)

2) Καθαρίζω τοὺς τοίχους, τὴν δροφήν καὶ ἐν γένει τὴν οἰκίαν ἀπὸ τῆς κόνεως, τῶν ἀραχνίων κττ. ἀφοῦ πρῶτον μετατοπίσω τὰ ἔπιπλα Πόντ. (Κερασ. Κρώμν. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. κ. ἄ.): Ν' ἀποδρανίωμε τ' ὀσπίτι" Ὁφ. β) Μετατοπίζω τὰ ἔπιπλα ἐκ τῆς οἰκίας Πόντ. (Τραπ.): Ἐπεδράνισα τ' ὀσπίτι.

ἀποδράνισμαν τό, Πόντ. (Τραπ. κ. ἄ.) ἀποδράνιγμαν Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποδρανίζω.

Τὸ νὰ ἀποδρανίζῃ τις.

ἀποδρολυκώνω ἀμάρτ. ἀποδρελυκώνω Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. δρολυκώνω.

Πίνω ἐντελῶς, ἀποπερατῶ τὴν πόσιν ποτοῦ τινος (λέγεται μετά τινος σχετλιασμοῦ): Μηδὲ ἀλινιφασκὰ ἡπινα καὶ δὲ δὴν εἰχ' ἀποδρελυκωμένη, ὅδε μοῦ τό πασι. Δὲ δὸν εἰχ' ἀποδρελυκωμένο τὸ γαρὲ κ' ἡρθε σὰ δρικέρης κ' ἡβε μέσα (τρικέρης = διάβολος).

ἀπόδρομο ἐπίρρ. Πελοπν. (Μάν.) — ΣΣκίπη Θέατρ. καὶ πρότ. 54

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. δρόμος ἥ ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀπόδρομος.

Μακρὰν τοῦ δρόμου (ἐπὶ τοῦ λοξοδρομοῦντος καὶ βαδίζοντος δχι ἐπὶ τῆς δόδου) ἔνθ' ἀν.: Νὰ πάς ἀπόδρομο ἀπόδρομο Μάν. Ξαναγύρισε 's τὴ χώρα, ἀπόδρομο ἀπόδρομο ἔφτασε πεὰ 's τὸ σπίτι του ΣΣκίπης ἔνθ' ἀν.

ἀπόδροσος ἐπίθ. ΣΠασαγιάνν. Ἀντίλ. 71 'πόδρονσους Εῦβ. (Στρόπον.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. δροσιά.

1) Πολὺ δροσερὸς ΣΠασαγιάνν. ἔνθ' ἀν.: Πνέει ἀγεράκι ἀπόδροσο. 2) Τόπος σκιερὸς τὸν ὅποιον δὲν βλέπει διηλιος δι' ὅλης τῆς ήμέρας καὶ ὡς ἐκ τούτου λίαν δροσερὸς Εῦβ. (Στρόπον.) 3) 'Ως οὐσ., πρωία Εῦβ. (Στρόπον.): Κάτο', εἰν' 'πόδρονσους 'κόμα, κάν' ψύχρα.

ἀποδυνάζομαι Κρήτ. (Ἐμπαρ. Μονοφάτσ. Ρέθυμν. Σητ. κ. ἄ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. δυνάζομαι.

'Υπομένω, ἀνέχομαι, ὑποφέρω ἔνθ' ἀν.: Δὲν σ' ἀποδυνάζομαι Κρήτ. Πῶς τ' ἀποδυνάζεσαι τόσα βάσανα! Σητ. Πῶς θὰ τὸν ἀποδυναστῶ τὸν ἀποχωρισμό σου! Εμπαρ. || 'Ἄσμ.

'Απομονὴ τοσ' ἀπομονῆς ἄθρωπος πρέπει νά 'χη γιὰ νὰ τ' ἀποδυνάζεται διτι κι ἀνὲ δοῦ λάχη

Σητ. Σαράδα σ' ἀγαπούσανε κ' ἡσα γαὶ παινεμένοι καὶ πῶς τ' ἀποδυνάστηκες κ' ἐπήρες τὸ κωπέλλι; Κρήτ.

Μὰ νά 'χε γνῶσι ἡ Τουρκιά, νὰ τ' ἀποδυναστοῦνε διτι κι ἀδῶς ἐπήρεις, δῆλα θὰ πλεωθοῦνε Μονοφάτσ.

ἀποδυστυχῶ ΠΠαπαχριστοδ. Θρακ. ἡθογραφ. 1,55.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. δυστυχῶ.

Δυστυχῶ τελείως: 'Η Ἀργυρὼ πέρασε δύστυχες στιγμές, μὰ κοντὰ 's τὸν πατέρα της δὲν ἀποδυστήχησε.

ἀποδωρεά ἡ, ἀμάρτ. ἀποδουρεά Στερελλ. (Καλοσκοπ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. δωρεά.

Ἀπολαβή, ἀνάπαυσις, ἀνακούφισις: "Ως τὰ σήμερα δὲν είδα ἀπουδονεξά. Δὲν εἴδα ἀπουδονεξά ἀπὸ τοὺς γιούς μου. Νὰ μὴ δῆς ἀπουδονεξά!" (ἄρα).

ἀποειδώνω ἀμάρτ. ποειδώνω Κύπρ. πογειδώνω Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ἀπόσιδα ἀσο. τοῦ ρ. ἀποβλέπω.

1) Ἀμτβ. γίνομαι κατηφής ὑπὲρ τὸ δέον, σκυθρωπάζω: Ελδεν μας τὸ ἐπογείδωσεν. 'Τοῦτος δ 'πογειδωμένος πότε ἐγέλασεν; Τοὺς πογειδωμένους 'ἐν θέλω νὰ τοὺς θωρᾶ. || Παροιμ. φρ. Νὰ κρεμ-μίσης ποὺ τὴν μουτσούναν τοῦ πογειδωμένου ἀνθρώπου σκοτών-νεσαι (τὸ πρόσωπον τοῦ ὑπὲρ τὸ δέον κατηφοῦς είναι τόσον ἀποχρουστικόν, ὥστε νὰ νομίζῃ τις δτι ἀν κρημνισθῆ ἀπ' αὐτοῦ φρονεύεται). 2) Μετβ. φέρομαι πρός τινα σκαιῶς, βλοσυρῶς: Είντια 'δεις τοῖαι ποειδών-νεις μου; 'Εγιώ ἐλάλοιν του μὲ τὸ καλὸν τοῖαι 'τοῦτος ἐποειδῶν-νέν μου.

ἀποειλᾶξω Πόντ. (Ὁφ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. *εἰλεάζω παρὰ τὸ ἀρχ. εἰλέω. Διὰ τὸν σχηματισμὸν πβ. καὶ *ώρεάζω < ὠράζω > παρὰ τὸ ωρέω.

Κάμπτομαι πρὸς τὰ ὅπισω ὑψῶν τὰς χεῖρας διὰ νὰ καταφέρω κτύπημα: 'Επεειλᾶσε τὸ ἐντῶτο με (μὲ ἐκτύπησε). Διὰ τὴν σημ. πβ. Ομ. Y 168 «έάλη τε χανῶν» (περὶ λέοντος συστρεφομένου διὰ νὰ ἐφορμήσῃ).

ἀποεργοῦ ἐπίρρ. Κάρπ. ἀποεργοῦ Κάρπ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. ἔργον διὰ τὴς φρ. ἀπὸ ἔργον. Πβ. *ἐπέργον καὶ ἀρχ. προέργον. Κατὰ ΙΒογιατζίδ. ἐν Λεξικογρ. 'Αρχ. 5 (1918) 155 ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τὴς γενικ. τοῦ ἐπιθ. γοργός. 'Ο τύπ. ἀποεργοῦ καὶ ἔξακολουθητικὴν ἀφομ.

Πρὸ πολλοῦ, ἀπὸ πολλοῦ: 'Αποεργοῦ ἡρτε καὶ μὲ ηρτε.

ἀποέχον Τσακων.

Πιθανῶς ἐκ τοῦ ρ. ἀποέχομαι μεταβαλόντος διάθεσιν διὰ τὴν μετβ. σημ.

1) Εύνοω, περιπτοιοῦμαι: 'Ωνι ἀποέχου νι (δὲν τὸν εύνοω). Συνών. καλοέχω, ἀντίθ. κακοέχω. 2) 'Υπολογίζω τινά, λαμβάνω ὑπ' ὁψιν.

ἀπόξαβος ἐπίθ. Κέρκ. — ΚΘεοτόκ. Βιργ. Γεωργ. 9 ἀπόξαβος Παξ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἐπιθ. ζαβός. 'Ο τύπ. ἀπόξαβος κατ' ἀναλογ. φημάτων εἰς τὰ δόποια ἥ ἀπὸ ἔγινε ἀπη - διὰ τὸν ἀρχ. Ιδ. ΒΦάβην ἐν 'Αθηνᾶ 29 (1917) Λεξικογρ. 'Αρχ. 43 κέξ.

Σκολιός, στρεβλός, συνήθως μετὰ τοῦ ἀπλοῦ ζαβός πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἐννοίας ἔνθ' ἀν.: Ζαβός κι ἀπόξαβος Κέρκ. || Ποίημ.

"Ενας φτελβάς ποὺ ἀπὸ μικρός λυγίστηκε 's τὸ δάσος κυριεύεται μὲ δύναμι πολλὴ γι ἀλατροπόδι κι ἀλατρού παίρνει ἀπόξαβην ἰδή ΚΘεοτόκ. ἔνθ' ἀν. Πβ. ἀπόξαβος.

***ἀποξαβώνω**, μέσ. ἀποξαβώνομαι Θήρ. Πάρ. (Λευκ.) Χίος κ. ἄ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. ζαβώνω.

1) Γίνομαι τελείως μωρός, ἀπομωραίνομαι, ἀποβλακύμαι ἐνθ' ἀν.: 'Αποζαβώθητος' δεῖνα! Λεῦκ. 2) Γίνομαι σωματικῶς ἀνίκανος Χίος: 'Αποζαβώθηκα πεὶ καὶ δὲ μπορῶ νὰ κάμω τοὺς δουλεῖες μους.

ἀποζάγκωμαν τό, Πόντ. (Σάντ.)

'Εκ τοῦ ρ. ἀποζάγκων.

'Η διὰ τριβῆς ἀφαιρεσις τῆς σκωρίας μεταλλίνων σκευῶν.

ἀποζαγκώνω Πόντ. (Σάντ.)

'Εκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. ζαγκώνω.

Διὰ τριβῆς καὶ πλύσεως ἀφαιρῷ τὴν σκωρίαν μεταλλίνων σκευῶν: 'Αποζαγκώνω τὸ χαλκόν.

ἀποζαλεῖ ἡ, Κρήτ. ἀποδαλεῖ Ἰων. (Σμύρν.) Κύθν. ἀπουδαλεῖ Σάμ. ἀποδαλὲ Ικαρ.

'Εκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. ζαλεῖ. Οἱ μετὰ τοῦ διύπ. κατὰ παρετυμ. πρὸς τὸ πόδι. Πρ. καὶ ἀπόζαλο.

1) 'Ιχνη ποδῶν ἀνθρώπου η ζφου Ικαρ. Κρήτ. Κύθν.: Εὔρηκα τὴν ἀποζαλεῖ τοῦ λαγοῦ Κρήτ. Εἴδα τὴν ἀποδαλεῖ τοῦ λαοῦ Κύθν. Συνών. ἀπαλλαγὴ 3, ἀποβολὴ 3, ἀποζαλὴ 1, ἀπόζαλο 1, ἀχνάρι, ζαλεῖ, ζάλο, πατεῖ, πατημασεῖ, πατησεῖ. 2) 'Η μεταξὺ τῶν διεστηκότων ποδῶν ἀπόστασις Ιων. (Σμύρν.) Σάμ.: Πῆρα μὰ ἀποδαλεῖ κὶ τοὺν πρόκαμα (μὲ ἔνα διασκελισμὸν τὸν κατέφθασα) Σάμ. Συνών. Ιδ. ἐν λ. ἀποδαλεῖ 1.

ἀποζάλεμα τό, Νάξ. ('Απύρανθ. Γαλανᾶδ.)

'Εκ τοῦ ρ. ἀποζάλεύω.

'Ανάπαυσις, ἡσυχία ἐνθ' ἀν.: Eld' ἀποζάλεμα ποῦ τόχεις, καμένε! (ἐπὶ ἀνθρώπου ἀμερίμνου ἀναπαυομένου νωχελῶς) 'Απύρανθ.

ἀποζαλεμδεῖ ὁ, Νάξ. ('Απύρανθ.)

'Εκ τοῦ ρ. ἀποζάλεύω.

'Αποζάλεμα, ὁ ίδ.

ἀποζαλεύω ἀμάρτ. ἀποζαλεύγω Νάξ. ('Απύρανθ. Γαλανᾶδ.)

'Εκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. ζαλεύω.

1) 'Αναπαύομαι, ἡσυχάζω Νάξ. (Γαλανᾶδ.): Πέσε εἰτογε 'ς τὸ σοφᾶν ἀποζαλέψῃς. 2) 'Αμεριμνῶ καὶ ἀδιαφορῶ διὰ τὰς οἰκιακὰς ἐργασίας Νάξ. ('Απύρανθ.): Μή δάσ ἐδὰν ἀποζαλέψῃς ἐκεῖ νὰ θαρῆς πᾶς δὲ χρειάζεσαι πά. "Ω δουλειές ποῦ τοῦ ἔχω καὶ κάθομαι ἀποζαλεμένη!"

ἀποζαλῆ ἡ, ἀμάρτ. ἀπαζαλῆ Νίσυρ. Τῆλ.

'Εκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. *ζαλῆ. 'Ο τύπ. ἀπαζαλῆ κατ' ἀφομ.

1) 'Ιχνος ποδὸς ἀνθρώπου η ζφου Τῆλ. Συνών. Ιδ. ἐν λ. ἀποζαλεῖ 1. 2) Ζημία, βλάβη γινομένη εἰς ἀγροὺς ὑπὸ εἰσβαλόντων ζφων Νίσυρ.: 'Ελατε νὰ δητε ἀποζαλῆ ποῦ μοῦ καμαν τὰ βόδια. β) Ζημία εἰς ἀγροὺς προκαλούμένη ὑπὸ ἀνέμου σφοδροῦ Νίσυρ.

ἀποζαλίζω 'Αθῆν. κ. ἄ. Μετοχ. 'μποζαλισμένος ΑΠαπαδιαμ. Χριστούγ. τεμπέλη 121

'Εκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. ζαλίζω.

Ζαλίζω πολὺ ἐνθ' ἀν.: "Ημοντα ζαλισμένος, μὲ τοὺς φωνές σας μ' ἀποζαλίσατε!" 'Αθῆν. «Ἐτέροπετο τὸ οὖς τοῦ πάτερ Νικοδήμου, ὅστις 'μποζαλισμένος ἀπὸ τὸ δόλιγον κρασὶ δὲν ἐβράδυνε ν' ἀποκοιμηθῆ» ΑΠαπαδιαμ. ἐνθ' ἀν.

ἀπόζαλο τό, Λεξ. Μ.Έγκυκλ. Δημητρ. ἀπάζαλο Κρήτ. (Βιάνν.) ἀπόδαλο Κύθν. Πάρ. ἀπόδαλο Πάρ. (Λεῦκ.)

'Εκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. ζάλο. 'Ο τύπ. ἀπάζαλο κατ' ἀφομ. Διὰ τοὺς μετὰ τοῦ διύπ. πρ. ἀποδαλεῖ ἐν λ. ἀποζαλεῖ.

1) 'Ιχνος ποδὸς ἀνθρώπου η ζφου Κύθν. Πάρ. Τῆλ. —Λεξ. Μ.Έγκυκλ. Δημητρ. : Βλέπω τ' ἀπόδαλά του Κύθν. || Φρ. Τ' ἀπόζαλα τοῦ δεῖνα νὰ πάρης! (νὰ ἔχης τὸν θάνατον τοῦ δεῖνα! 'Αρά). Συνών. ίδ. ἐν λ. ἀποζαλεῖ 1.

2) Βῆμα, βηματισμὸς Πάρ. (Λεῦκ.): Δὲ δάω 'πόδαλο χωρὶς ἐσένα! 3) 'Ηχος βημάτων Κύθν. Πάρ. (Λεῦκ.) —Λεξ. Μ.Έγκυκλ. Δημητρ. : 'Ακούω τ' ἀπόδαλά του Κύθν. 'Ακούω ἀπόδαλο Λεῦκ. Συνών. ζάλο.

ἀπόζαρος ἐπίθ. Πόντ. (Οἰν.)

'Εκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἐπιθ. ζαρός.

Πολὺ λοξός, σκολιός, στρεβλὸς ἐν συνεκφορᾷ μετὰ τοῦ ἀπλοῦ: Ζαρὸς κὶ ἀπόζαρος. Πρ. ἀπόζαρος.

ἀποζάρωμα τό, ἀμάρτ. ἀποζάρωμαν Πόντ. (Σάντ.) Τραπ.) ἀποζάρωμα Σάμ.

'Εκ τοῦ ρ. ἀποζάρωμα.

1) Πρᾶγμα ἐκ πλήθους δμοίων ὡς χείριστον ὑπολειφθὲν Σάμ.: Πῆγις κὶ διάλιξις τ' ἀποζάρωματα. Συνών. ίδ. ἐν λ. ἀποδαλέγι. 2) Τὸ νὰ ἔξαλείψῃ τις τὰς πτυχὰς πράγματός τινος, ὥστε καὶ νὰ παύσῃ τοῦτο νὰ είναι ζαρωμένον Πόντ. (Σάντ.) Τραπ.)

ἀποζαρώνω 'Αθῆν. Θράκ. Πόντ. (Σάντ.) Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) Χίος —ΔΚαμπούρογλ. 'Αθηναϊκ. διηγ. 140 Α'Εφταλ. Μαζώχτρ. 202 ΝΧαλιορ. 'Υδρεικ. θρύλ. 104 ἀποζάρωμον Σκόπ. 'ποζαρώνω Κύπρ.

'Εκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. ζαρώνω.

1) Ρικνῶ, συστέλλω τι τελείως 'Αθῆν. κ. ἄ. —ΝΧαλιορ. ἐνθ' ἀν.: 'Ηταν ζαρωμένο τὸ ροῦχο σου, τώρα ποῦ κάθεσαι ἔτσι τ' ἀποζάρωσες 'Αθῆν. Μὲ τεντωμένα τὰς ματάκια ποῦ ἀποζάρωνε τὸ ἀσθενικὸ φᾶς τοῦ λυχναριοῦ ΝΧαλιορ. ἐνθ' ἀν. Καὶ ἀμτβ. ρικνοῦμαι, συστέλλομαι τελείως 'Αθῆν. Θράκ. Σκόπ. Χίος —Α'Εφταλ. ἐνθ' ἀν.: 'Εβράχηκε τὸ ροῦχο κ' ἐποζάρωσε Χίος Τὸ παιδί είναι βοτάνι κὶ δοσο τὸ χαδεύης μαραίνεται κὶ ἀποζαρώνει Α'Εφταλ. ἐνθ' ἀν. β) Μεταφ. ἀποβάλλω τὴν δρμητικότητα, τὴν ζωηρότητα, καθίσταμαι φιλήσυχος ΔΚαμπούρογλ. ἐνθ' ἀν.: Τώρα δ 'Αργύρος ἔχει ἀποζαρώσει, κοίταξε τὴ δουλειά του, τὸ σπιτάκι του, τὰ παιδάκια του καὶ δὲν ἔδιδε κάμμιαν ἀφορούν συγκρούσεως πρὸς τὸν παντοδύναμον Σιδέρην. 2) 'Εξαφανίζω τὰς πτυχάς, ζεζαρώνω Πόντ. (Σάντ.) Καὶ ἀμτβ. παύω νὰ είμαι ζαρωμένος, διαστέλλομαι Κύπρ. Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) : 'Οταν ποζαρώσῃ η φακῆ, κατέβασέ την Κύπρ. Ζαρών' κὶ ἀποζαρών' τὸ ξύλον Τραπ.

ἀπόζεμα τό, Λεξ. Περόδ. πότζουμα Σύμ.

Τὸ μεταγν. ούσ. ἀπόζεμα. 'Ο τύπ. πότζουμα κατὰ παρετυμ. πρὸς τὸ πότζουμι ἐκ τοῦ ζούμου καὶ τζούματιζω κὶ εκ τοῦ ζεματιζω.

'Αφέψημα διαφόρων χόρτων. Συνών. ἀποζούμι Α 5.

ἀποζένω (I) ἀμάρτ. ποζέω Κύπρ. (Πάρ.) ποζέν-νω Κύπρ. πογζέν-νω Κύπρ. (Μαραθάσ.) Μετσχ. πογζεμένος Κύπρ.

'Εκ τοῦ ἀρχ. ἀποζένω. Διὰ τοὺς εἰς - ἐν - νω τύπ. ὡς ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐπόζεσα προελθόντας ίδ. ΣΜενάρδ. ἐν 'Αθηνᾶ 37 (1925) 73.

Βυθῖζω τι ἐντὸς ζέοντος ὑδατος πρὸς ταχυτέραν ξήρανσιν καὶ διατήρησιν, ἐπὶ καρπῶν, οίον σύκων, σταφίδων κττ., η καὶ ἀπεξηραμένων θαλασσίων διὰ νὰ καταστοῦν μαλακώτερα: 'Επόγζεσεν τὰ σταφίδκια. Νὰ πογζέσῃς καὶ τ' ἀπόχτιν νὰ μὴ σαρακιάσῃ (ἀπόχτιν = κρέας παστό). 'Εν πογζεμένες οἱ ἐλαιμές.

ἀποζένω (II) ἀμάρτ. ποζέν-νω Ρόδ.

'Εκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. ζένω (II).

